

BŻ-1 Gil odremontowany

#Historia #Lotnictwo cywilne #Pożegnania 3 grudnia 2020

W krakowskim Muzeum Lotnictwa Polskiego zakończył się proces renowacji najstarszego polskiego śmigłowca BŻ-1 Gil. Wyremontowany eksponat powrócił do ekspozycji, gdzie będzie dostępny po ponownym otwarciu muzeum.

Za remont BZ-1 GIL odpowiadała spółka Feniks Reco, która pod nadzorem konserwatorskim pracowników MLP wykonała większość prac / Zdjęcia: Feniks-Reco

Doświadczalny śmigłowiec typu BZ-1 Gil (SP-GIL) jest unikatem. Egzemplarz znajdujący się w MLP jest jedynym zachowanym na świecie. Wiropląt pozostawał w stanie zachowania z remontu w 1989. Naprawy wymagały liczne uszkodzenia strukturalne oraz powierzchniowe. Silnej degradacji uległy warstwy malatury. W szczególnie złym stanie znajdował się silnik oraz przekładnie wirnika. Również kadłub wymagał całkowitej wymiany pokrywającego go płótna.

Za remont BZ-1 GIL odpowiadała spółka Feniks Reco, która pod nadzorem konserwatorskim pracowników MLP wykonała większość prac. Realizacja tak kompleksowych prac była możliwa dzięki dofinansowaniu przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Wspieranie Działań Muzealnych.

Pomysł zaprojektowania i zbudowania śmigłowca pojawił się już w 1946, jego autorem był dr inż. Zbigniew Brzoska. Na drodze do realizacji tego zamierzenia stanął brak opracowań naukowych na ten temat, jedynym źródłem wiedzy mogła być lotnicza prasa. Przystąpiono więc do zbierania jakichkolwiek informacji na ten temat. W 1947 powołano trzyosobowy zespół, który miał zająć się projektowaniem takiego aparatu latającego. W składzie znaleźli się: dr inż. Zbigniew Brzoska odpowiedzialny za napęd, inż. Bronisław Zurakowski zajmujący się wirnikiem nośnym, inż. Tadeusz Chyliński projektujący kadłub, belkę ogonową, śmigło ogonowe i podwozie. W 1949 zakończono prace projektowe i przystąpiono do wykonania egzemplarza doświadczalnego, którego

montaż miał miejsce w lecie tego samego roku. Nadano mu cywilne znaki rejestracyjne SP-GIL, ale nie przydzielono oficjalnej nazwy.

W kwietniu 1950 rozpoczęto próby śmigłowca w locie, jego oblatywaczem był inż. Bolesław Zurakowski. Badania utrudniały liczne awarie elementów mechanicznych napędu. Również poważnym problemem były drgania strukturalne. Po awarii w listopadzie 1953 próby przerwano, śmigłowiec wyremontowano, ale ponownie do lotu nie dopuszczono. Przywrócono go do latania dopiero jesienią 1956. W tym celu wykonano kilka zmian i wzmocnień w konstrukcji. W lutym 1957, po kolejnym uszkodzeniu loty przerwano i śmigłowiec został skasowany.

Na podstawie informacji MLP

© Wszelkie prawa zastrzeżone, 2007-2026 Altair Agencja Lotnicza Sp. z o. o